

СЕКЦІЯ 2

Обліково-аналітичне забезпечення звітності підприємств як основи для прийняття управлінських рішень на мікро- та макрорівнях

УДК 657

Л. В. Овод, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування

І. В. Ясінська, здобувачка вищої освіти гр. ОА-19-1

Хмельницький національний університет, м. Хмельницький, Україна

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ВИРОБНИЧИХ ЦЕНТРІВ СТАНДАРТИЗАЦІЇ, МЕТРОЛОГІЇ ТА СЕРТИФІКАЦІЇ УКРАЇНИ

Ключові слова: управлінський облік, фінансові результати, науково-виробничий центр, облік.

У сучасних кризових умовах проблеми формування фінансових результатів в обліково-інформаційній системі підприємства, особливо науково-виробничих центрів стандартизації, метрології та сертифікації (НВЦСМС) України, набувають дедалі більшого значення, оскільки безпосередньо впливають на отриманий прибуток цими суб'єктами господарювання. Реалії конкурентного середовища діяльності центрів висувають потребу удосконалення на підприємствах управлінського обліку, особливо доходів, витрат та фінансових результатів.

Враховуючи вищезазначене, зростає науковий та практичний інтерес до формування відповідного аналітичного супроводу управління фінансовими результатами підприємств, здатного на підставі сучасного методичного інструментарію та технологій аналітичної обробки інформації забезпечити виявлення резервів підвищення ефективності діяльності підприємств, задовольнити інформаційні запити менеджменту підприємства на всіх етапах управлінського процесу та уможливити гнучкість та оперативність інформаційно-комунікаційних зв'язків з приводу розробки й контролю виконання управлінських рішень щодо практичної реалізації залучення виявлених резервів [2, с. 78].

З огляду на галузеву специфіку НВЦСМС детальна класифікація складових прибутку за видами діяльності дозволяє здійснювати прогнозування, аналіз та контроль фінансових результатів суб'єктів господарювання і приймати ефективні управлінські рішення.

Діюча практика бухгалтерського обліку в Україні дозволяє використовувати інтегрований підхід до структури взаємодії бухгалтерських рахунків фінансового обліку і управлінського обліку. Інтегрований підхід в бухгалтерській системі дозволив розробити структуру взаємозв'язку синтетичних і аналітичних рахунків формування фінансових результатів [1, с. 211]. Тому в НВЦСМС з метою систематизації облікової інформації за центрами відповідальності у системі управління пропонуємо розробити систему аналітичного складника з обліку фінансових результатів (табл. 1).

Таблиця 1

Структура взаємозв'язку синтетичних і аналітичних рахунків формування фінансових результатів в управлінському обліку науково-виробничих центрів стандартизації, метрології та сертифікації України

Код і назва субрахунку	Аналітичні рахунки		
	Першого порядку	Другого порядку	Третього порядку
791 «Результати операційної діяльності»	7911 «Фінансовий результат від надання послуг»	Фінансовий результат у розрізі структурних підрозділів – відділів та лабораторій НВЦСМС (центрів відповідальності доходів)	Фінансовий результат у розрізі видів послуг в межах кожного відділу (центрів відповідальності прибутку)
	7912 «Фінансовий результат від іншої операційної діяльності»	Фінансовий результат у розрізі окремих видів операційної оренди, іншої операційної діяльності та ін.	-

Основними центрами відповідальності, щодо яких формується фінансовий результат від надання послуг є такі виробничі підрозділи НВЦСМС:

1. Відділ геометричних і механічних вимірювань.
2. Відділ електрорадіотехнічних вимірювань.
3. Відділ теплотехнічних вимірювань.
4. Відділ підтвердження відповідності продукції в галузях економіки.
5. Відділ з підтвердження відповідності систем управління якістю та харчової продукції.
6. Випробувальна лабораторія харчової продукції.
7. Відділ випробування засобів вимірювальної техніки.
8. Відділ стандартизації та інформаційно-консультативних послуг.
9. Інші.

З метою отримання інформації за відділами та лабораторіями, видами послуг план рахунків НВЦСМС має бути диференційований за відповідними ознаками на основі детального кодування названих даних. З цього приводу основний акцент пропонуємо робити на конкретизації доходів і витрат та, як наслідок, отриманого прибутку в розрізі його видів за центрами відповідальності [1, с. 212]. Групування та відображення фінансових результатів за центрами відповідальності потребує виділення окремої групи рахунків другого, третього порядків, які мають самостійну систему запису на рахунках і самостійне балансове узгодження оборотів та сальдо за рахунками.

Посилення аналітичності обліку з урахуванням співвідношення доходів і витрат для отримання прибутку за місцями його виникнення дозволить покращити систему бюджетування, аналізу та контролю доходів, витрат та фінансових результатів, а також процес прийняття рішень різними користувачами облікової інформації, Безумовно, запровадження системи обліку фінансових результатів за центрами відповідальності та видами послуг можливо лише в умовах використання сучасних комп'ютерних технологій.

Крім цього, дослідження показало, що план рахунків бухгалтерського обліку дозволяє досліджуваним центрам використовувати методику обліку фінансових результатів, орієнтовану на систему обліку змінних витрат, тобто «Директ-костинг». Відповідно до цієї системи всі витрати підрозділів НВЦСМС можливо поділити на змінні, які виникають у виробничих відділах та лабораторіях і безпосередньо пов'язані з наданням послуг, та постійні – загальновиробничі та адміністративно-управлінські витрати.

Перевагами такої системи обліку витрат для центрів є: 1) можливість повного концентрування уваги на зміни маржинального доходу як по підприємству загалом, так і по окремих видах послуг, виявляти види виробів з більшою рентабельністю; 2) спрощення та точність обчислення собівартості послуг за їх видами; 3) відсутність необхідності складних розрахунків при розподілі постійних витрат; 4) спрощення бюджетування, обліку, аналізу та контролю витрат тощо.

Список використаних джерел: 1. Кузнецова С. О. Управлінський облік фінансових результатів для потреб категорійного менеджменту підприємств торгівлі. *Вісник Хмельницького національного університету: економічні науки*. 2010. № 2, т. 3. С. 209-216. 2. Мулик Т. О. Методичні підходи до аналітичного забезпечення управління доходами. *Агросвіт*. 2020. № 6. С. 77-86. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3130&i=8>.

УДК 657

В. В. Гливенко, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

П. В. Нагорний, здобувач 4-го курсу, група ОА-181

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ

Ключові слова: звітність, фінансова звітність, інтегрована звітність, звітність сталого розвитку, звіт про управління, нефінансові показники.

Традиційно до сфери бухгалтерського обліку відносять звітність підприємств. За визначенням П. Я. Хомина, «звітність являє собою самостійну систему подання даних, необхідних для інформаційного забезпечення менеджменту...» [1]. Звітність не може бути